

hrvatske kulture, a pod pokroviteljstvom Ministarstva za kulturu i prosvjetu Republike Hrvatske, spomen-ploču s tekstom koji obilježava ljepotu tog geodetskog i civilizacijskog događaja 19. stoljeća u Hrvatskoj.

Organizacijski odbor sadašnjeg znanstvenog skupa za proslavu 900. obljetnice prvog spomena imena Ivanich, izdat će tijekom mjeseca kolovoza 1994. godine posebnu svečanu monografiju o 900 godišnjoj povjesti ovoga dragog nam kraja naše domovine. Kraj je to koji se prostire u trokutu između triju rijeka, Česme, Ilove i Glagovnice, koji su nekada nazivali »Insulae Ivanich« poradi svog trokutastog oblika okruženog vodama. Kraj je to koji je Hrvatskoj dao proslavljeni primadonu, i opernu pjevačicu Milku Trninu, te posebno značajne ličnosti književnika i rodoljuba Đuru Stjepana Deželića i Josipa Badalića.

U navedenoj monografiji o Ivaniću bit će na popularan način istaknuto značenje tornja crkve Sv. Ivana Krstitelja u Kloštar Ivaniću, kao ishodište točke prve katastarske izmjere u ovome dijelu Hrvatske. U članku je opisano značenje koje su imali crkveni tornjevi u nizinskim panonskim dijelovima Hrvatske, u Srijemu, Bačkoj i Slavoniji, posebno na radovima razvijanja trigonometrijskih mreža. Nadalje je jednim posebnim izvornim zapisnikom sa zasjedanja Hrvatskog sabora iz 1861. godine objašnjeno na koji je način ondašnji hrvatski puk pa i plemstvo primalo tu novinu odnosno prvu katastarsku izmjeru, posebno u ovim krajevima. U zborniku su priložene i razne topografske i katastarske karte tog područja od najstarijih izvora do danas.

Sudjelovanjem geodeta na tom znanstvenom skupu, odano je priznanje radovima na razvoju geodezije na našim prostorima kao i onim bezbrojnim »mjernicima« koji su u ovim krajevima bili nositelji europske civilizacije 19. stoljeća.

Marijan Božićnik

GIS BRNO 1994 **Conference Europe in Transition, The Context of GIS** **Brno, 28.–31. 8. 1994.**

U Brnu je od 28. do 31. kolovoza 1994. održana međunarodna konferencija Europe in Transition, The Context of GIS (Europa u prijelazu, u kontekstu geografskih informacijskih sustava). Pod rukovodstvom dr. Milana Konečnog konferenciju je vrlo uspješno vodio Upravni odbor koji se sastojao od Organizacijskog odbora, Češkog organizacijskog odbora, Međunarodnog savjetodavnog tijela, Komisije za GIS IGU i Počasnog povjerenstva. Konferencija je održana u okviru proslave 75. obljetnice Masarykovog sveučilišta u Brnu i pod pokroviteljstvom prof. dr. Eduarda Schmidta, predsjednika tog sveučilišta.

Prvi konferencijski dan bila je nedjelja. Ipak, odmah se započelo radom. Bila su predviđena četiri seminara:

W1 Digital Cadastre and GIS (Digitalni katastar i GIS)

W2 Meta-Data: Essentials and Quality of Information Systems (Meta-podaci: Osnove i kvaliteta informacijskih sustava)

W3 Object Orientation and GIS (Objektno orijentirane baze podataka i GIS)

W4 Introduction to Automated Geographic Analysis (Uvod u automatiziranu geografsku analizu).

Od navedenih seminara prvi je na žalost otkazan. Autor ovog prikaza sudjelovao je u radu seminara W3 o objektno orijentiranim bazama podataka koji je vrlo lijepo vodio dr. Werner Kuhn iz Odjela za geoinformatiku Tehničkog sveučilišta u Beču.

Prvog dana na večer uslijedilo je svečano otvaranje konferencije koje se odvijalo u Konferencijskom centru Dominik što se nalazi u starom središnjem dijelu grada Brna. Nakon pozdravnih govora i predstavljanja sponzora konferencije, održana su i prva četiri predavanja:

Zalud, S. (CZ): The Contribution of GIS Technologies in the Forming of the Information Strategy of the State Administration (Doprinos GIS tehnologija pri oblikovanju informacijske strategije državne uprave)

Šíma, J. (CZ): Role of State Administration in the Process of GIS/LIS Development in the Czech Republic (Uloga državne uprave u procesu GIS/LIS razvoja u Republici Češkoj).

Kubo, S. (Japan): GIS for the Twenty-One Century (GIS za 21. stoljeće)

Masser, I. (UK): European Agenda in GIS (Europski program rada u GIS-u).

Nakon toga otvorena je tehnička izložba, a sponzori i izlagači priredili su domjenak u Press klubu koji se nalazi u neposrednoj blizini.

Sljedeća tri dana održano je oko 60 usmenih izlaganja i 15 prikaza u obliku postera. Konferenciji je bilo prisutno oko 350 sudionika, najviše iz Češke, no osim domaćina, bilo je kolega zaista sa svih strana svijeta – iz Albanije, Austrije, Bjelorusije Egipta, Estonije, Francuske, Hong Konga, Indije, Izraela, Japana, Južne Afrike, Kanade, Litve, Mađarske, Nizozemske, Njemačke, Norveške, Poljske, Rusije, SAD-a, Slovačke, Ukrajine i Velike Britanije. Hrvatsku je predstavio autor ovog prikaza izloživši poster:

Lapaine, M., Frančula, N., Vučetić, N.: Area of the Republic of Croatia (Površina Republike Hrvatske).

Kad sam poster posljednjeg dana želio skinuti s panoa, tamo ga više nije bilo. Na moj upit što se dogodilo, organizatori su se ispričali rekavši da je poster na kojem je bila i karta Hrvatske privlačio veliku pozornost te da ga je vjerojatno netko uzeo za uspomenu. Iako mi je bilo žao što sam izgubio poster za čiju sam izradu utrošio dosta vremena, umirio sam organizatore rekavši im da ću moći ponovno izraditi isti takav poster te da mi je zapravo drago da za Hrvatsku postoji veliko zanimanje.

Osim programa konferencije u obliku knjižice, svaki sudionik je dobio još i katalog izložbe, knjižicu sažetaka, zbornik radova i bocu piva!

Teme konferencije su bile:

1. Research Frontiers in GIS (Granice istraživanja u GIS-u)
2. GIS in Business, Public Service and Private Institutions (GIS u poslovanju, javnim službama i privatnim institucijama)
3. The Role of Institutions in Promoting GIS Technology (Uloga ustanova u unapređivanju GIS tehnologije).
4. The Role of Institutions in GIS Diffusion and Education in GIS (Uloga ustanova u širenju GIS-a i podučavanje GIS-a)
5. GIS and Remote Sensing – Theory and Application (GIS i daljinska opažanja – teorija i praksa).

Brno je sa svojih približno 400 tisuća stanovnika drugi grad po veličini u Republici Češkoj. Brno je metropola Moravske, sjedište političke upravne vlasti južno-moravskog područja, grad međunarodnih sajmova, središte industrije, znanosti, tehnologije i umjetnosti. Tu se nalaze mnogobrojni muzeji, arhivi i knjižnice. Izvanrednu reputaciju stekao je Orkestar filharmonije iz Brna, a poznata su i njegova kazališta. U Brnu su živjele i radile mnoge poznate osobe: Josef Dobrovský, Gregor Mendel, Leoš Janáček, Viktor Kaplan i Roman Jacobson. U Brnu je sjedište znanstvenih, istraživačkih i razvojnih instituta, tu je trideset tisuća učenika i studenata s odgovarajućim sustavom srednjeg i visokog školstva.

Jedna od najznačajnijih znanstvenih i prosvjetnih ustanova u Brnu je Masarykovo sveučilište. Osnovano je 1919. i tada se sastojalo od četiri fakulteta: pravnog, medicinskog, umjetničkog i prirodnoznanstvenog. Godine 1946. ustanovljen je pedagoški, a 1991. ekonomski fakultet.

Osim stručnog sadržaja, posebno treba naglasiti bogati društveni dio konferencije. Osim već spomenutog domjenka na prvi konferencijski dan, imali smo svečanu večeru (Conference banquet) i oproštajni domjenak (Farewell party). Svečana večera održana je u starom vinskom podrumu preuređenom u restauraciju »Kod kraljice Elizabete« (U kraljice Elišky) uz tipičnu narodnu moravsku glazbu. Oproštajni domjenak organiziran je u zgradi Rektorata Masarykovog sveučilišta, gdje se uz jelo moglo uživati u češkom svijetlom ili tamnom nadaleko poznatom pivu.

Za sudionike koji su željeli vidjeti okolicu Brna priređen je poludnevni izlet koji je započeo posjetom maloj, ali poznatoj moravskoj pivovari Černá Hora. Tu smo detaljno upoznati sa svim fazama proizvodnje piva na stari tradicijski način. Nakon prolaza nizom pogona i prostorija, gdje se stalno održava odgovarajuća temperatura koja je ovisno o fazi proizvodnje nekad viša, a nekad niža, posjet je završio degustacijom upravo proizvedenog piva i kupnjom suvenira u obliku čaše za pivo odnosno krigla.

U nastavku izleta obišli smo dvorac Rájec nad Svitavou izgrađen u ranom klasicističkom francuskom stilu u kojem se nalazi zbirka slika nizozemskih autora te kraški muzej. Glavni cilj našeg izleta bio je posjet poznatim moravskim spiljama. Klasični fenomeni kraškog zemljišta pokrivaju područje veličine oko 100 km². Tu je smješteno mnogo značajnih objekata kulturno-povijesnog značenja, kao i mjesta prirodne ljepote i vrijednosti. Najpopularnije su kraške špilje od kojih su četiri uređene za posjetitelje, a dosta ih je još neistraženo. Špilje predstavljaju važan dio prirodnog i kulturnog blaga zemlje, a zajedno s okolnim zemljištem spadaju u zakonom zaštićeno područje.

Posjetili smo najpoznatiji dio moravskog krasa – svjetski poznati ponor Macocha (mačeha) dubok 138.4 m i Punkva špilje. Prolazeći sustavom podzemnih hodnika i zaustavljajući se u dvoranama bogatim stalaktitima i stalagmitima različitih oblika i veličina – dolazi se do samog dna ponora Macocha. Odatle se nastavlja put u posebnim čamcima podzemnom rijekom kojom se vozi nekoliko stotina metara do konačnog izlaza iz špilje.

Nakon ručka u obližnjem mjestu Skalní mlýn krenuli smo natrag u Brno zaustavivši se pri tome još u mjestu Křtiny gdje smo posjetili barokni kompleks s crkvom Majke Božje koji je sagradio Santini i ukrasio prelijepim slikama i freskama. Cijeli izlet ostat će sudionicima zasigurno u sjećanju kao jedan nezaboravan doživljaj.

Moje putovanje u Brno i sudjelovanje na konferenciji financirano je iz sredstava znanstvenog projekta »Kartografija i geoinformacijski sistemi« (voditelj prof. dr. N. Frančula) što se izvodi na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Besplatan smještaj u Brnu osigurali su organizatori konferencije kojima se ovom prilikom najsrdačnije zahvaljujem.

Miljenko Lapaine

BIBLIOGRAFIJA GEODETSKOG LISTA I OSOBNO RAČUNALO

Uvod

Svakog tjedna tisuće naših kolega objavljuju svoja prethodna priopćenja, otkrića i teorije u znanstvenim i stručnim časopisima diljem svijeta. Naš vlastiti rad je često uvjetovan ili inspiriran radovima i pronalascima drugih. Da bi objavljena priopćenja mogli iskoristiti, trebamo brz i pouzdan pristup do velikog broja znanstvenih časopisa.

Primjeri bibliografskih alata

Institute for Scientific Information

Jedna od mogućnosti takvog pristupa je primjerice korištenje bibliografskog alata Current Contents američke firme Institute for Scientific Information. Current Contents reproducira tablice sadržaja iz vodećih svjetskih znanstvenih časopisa. Osim toga, tu su uključene adrese autora i izdavača, sažeci na engleskom jeziku, mogućnost narudžbe potpunog teksta članaka itd.

Kad izabiremo bibliografsku bazu podataka, tada je važno znati kako su izabrani časopisi koje baza sadrži. Neki nakladnici sadržaja časopisa pokrivaju samo časopise koji su im dostupni, dok drugi uključuju samo najtraženije časopise. Iskusan tim specijalista u Institute for Scientific Information pažljivo izabire časopise na temelju njihove važnosti u svom polju i njihova utjecaja na svijet informacija. Iako Current Contents pokriva i područje znanosti o Zemlji (Earth Science), u toj bazi podataka nismo uspjeli pronaći niti jedan geodetski časopis.

Međutim, za nas su zanimljivi različiti načini dobivanja informacija koje Current Contents pruža korisniku na izbor: tiskano izdanje, diskete za pretraživanje na vlastitom osobnom računalu te verzija koja na disketama uključuje sažetke radova. Bez obzira na izabrani format, korisnik dobije potpune bibliografske podatke o svakom izlistanom članku uključujući puni naslov članka, izvorni naslov časopisa, brojeve godišta i sveska, te adrese